

ОСОБЛИВОСТІ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ АВІАПІДПРИЄМСТВ

Розглянуті концептуальні питання розвитку підприємства та особливості управління інноваційним розвитком авіапідприємства, за результатами аналізу удосконалена методика опису змін додаванням інноваційної складової.

Ключові слова: розвиток авіапідприємства, особливості сприйняття інноваційних змін в організації.

Рассмотренные концептуальные вопросы развития предприятия и особенности управления инновационным развитием авиапредприятия, по результатам анализа усовершенствованна методика описания изменений организации дополненна инновационной составляющей.

Ключевые слова: развитие авиапредприятия, особенности восприятия инновационных изменений в организации.

Considered conceptual questions of the development of enterprise and particularities of management innovation development of the aviaenterprises, on result of the analysis is offered new component in methodic of the organizing transformation.

Key words: development of the aviaenterprises, particularity ideation of innovation in organization.

Вступ. Ринкова економіка ХХІ століття характеризується все більшою присутністю інноваційної складової в економічній конкуренції. Відповідно до загально відомих «циклів Кондратьєва» часовий відрізок для відносного спокою на ринках все зменшується, оскільки товари на ринках постійно витісняються підривними інноваціями. Підприємство має постійно розвиватись у такий спосіб щоб своєчасно реагувати на такі зміни, тому дослідження в цьому напрямку актуальні.

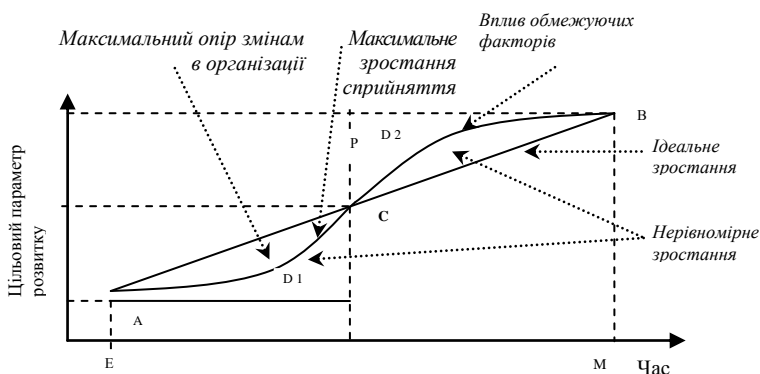
Постановка проблеми. Темам розвитку підприємства та інноваційної діяльності присвячено значну кількість наукових праць, проте відсутнє дослідження і практичні інструменти реалізації управління змінами при інноваційному розвитку.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Серед відомих фахівців, яки займалися проблемами розвитку авіатранспортної галузі, можна назвати професорів Кулаєва Ю.Ф., В.И. Щелкунова та Сича Є.М. [1,2]. Описання методик інноваційного менеджменту надано в роботі [4]. Проте, описанню формалізації та управлінню змінами присвячені роботи зі загальних питань менеджменту [3,7,8], управління проектами [5], але особливості оцінки змін описано в роботі [6].

Невирішена раніше частина загальної проблеми. Мета статті. Незважаючи на значний розвиток наукової думки в досліджуваному питанні, досі не достатньо дослідженою є формалізація змін, які спричиненні інноваційною діяльністю. Розвинутий рівень формалізації забезпечує придатність об'єкту до управління, тому метою цієї статті є удосконалення формалізації зазначених змін для забезпечення інноваційного розвитку підприємства.

Викладення основного матеріалу. Сучасна наукова економічна думка визначає розвиток підприємства, в загальному розумінні, як сукупність внутрішньо та зовнішньо обумовлених послідовностей переходів внутрішнього змісту підприємства з одного стану відносної стійкості у інший кращої якості, починаючи від моменту до останнього етапу розвитку. Проте таке визначення дозволяє визначитися тільки зі суттю явища. Для практичної реалізації спробуємо надати визначення на методичному рівні, оскільки це надає можливість розроблення конкретних шляхів управління розвитком авіапідприємства. Так, розвиток авіапідприємства — це процес поступової зміни якісних та відповідних кількісних характеристик окремих бізнес-процесів, що забезпечує ефективність всієї діяльності. Проте ключовим питанням в цьому випадку стає описання процесу здійснення змін.

Як зазначається в роботі [6; 4, с.123 - 124] розвиток організації відбувається нерівномірно (рис.1). S-подібна логістична крива показує характер руху від початкового до кінцевого стану (за умов рівномірного розвитку цей рух мав би вигляд прямої лінії АВ).

Рисунок 1. Опір змін в організації при впровадженні інновації

Такий характер обумовлений наступним: впровадження змін на етапі АС наштовхується на супротив, в т.С менеджменту вдається остаточно перебороти супротив, організація швидко змінюється, але з часом швидкість змін спадає, оскільки наштовхується на зовнішні обмеження (розмір ринку тощо). Для розробки методичних рекомендацій застосуємо табличний підхід, що наведений в роботі [3, с. 39]. Застосуємо запропоновані критерії оцінки змін до тих, що викликані інноваційними змінами, але з урахуванням зазначеної S- подібної закономірності. Результати такого аналізу наведено в таблиці 1.

Таблиця 1. -Особливості організаційних змін в інноваційній діяльності

Проблеми системного підходу в економіці, 2011, №36

№	Аспекти діяльності по здійсненню змін в організаціях	Загальноприйняті підходи до здійснення змін і результати їхнього застосування	Підхід стратегічних змін у реальному часі і результати його застосування	Підхід інноваційних перемін в реальному часі і результати його використання
1	Тип інформації, доступної учасникам програм	Обмежене, фрагментарне бачення дійсності з погляду невеликої групи формує основу для інформації, які використовуються людьми при плануванні змін, за впровадження яких будуть відповідати інші співробітники організації	Широкомасштабна та цілісна картина реальності, характерна для великої групи, надає можливість використання інформації всім співробітникам, що на цій основі планують і реалізують зміни в глобальному масштабі	Декларовано широкомасштабна та цілісна картина реальності, проте новизна змін, як правило, не дозволяє значній більшості людей організації одночасно розуміти системність всіх змін, що вимагає застосування координаційних інструментів управління проектами
2	Як досягається зацікавленість у результатах спільної діяльності і відповідальність за прийняті рішення	Завдяки кампанії, проведеної незначною кількістю людей, що просувають свої індивідуальні стратегії, плани і рекомендації іншим членам організації, що займається впровадженням змін	У якості природного побічного продукту залучення людей у процес змін	Процес залучення людей у зміни має принципове значення, оскільки фундаментальні зміни вимагають системну трансформацію усіх підсистем та складових організації, що особливо важливо для авіапідприємства
3	Масштаби зацікавленості і відповідальності людей	Люди почувають відповідальність тільки за свою частину загальної діяльності організації по здійсненню змін	Люди почувають відповідальність за діяльність всієї організації по здійсненню змін	Люди почувають відповідальність за діяльність всієї організації по здійсненню змін
4	Як відбуваються зміни	Послідовно, починаються в окремих частинах організації в різний час	Починаються одночасно у всій організації	Нерівномірно: як правило, одночасно у всій організації, але можливі конфлікти
5	Представлення людей про зміни	Зміни розглядаються як перешкода «дійсній роботі»	Зміни вважаються невід'ємною частиною «дійсної роботи» співробітників організації	Розділяються на: інноваторів, послідовників, прихильників, тих, що сприймають пізніше
6	Темп змін і їхній характер	Перетворення роботи відбувається повільно, в окремих підрозділах підприємства; планування і реалізація виявляють собою окремі етапи	Зміни проходять у швидкому темпі та у реальному масштабі часу, охоплюючи всю організацію; стадії планування і здійснення нероздільні	Зміни проходять нерівномірно та у реальному масштабі часу, охоплюючи всю організацію; стадії планування мають часовий лаг на етапі D1
7	Тип змін, що відбуваються	Або значні зміни в частині організації, або обмежені - у глобальному масштабі компанії	Істотні зміни відбуваються у всій організації	Фундаментальні зміни відбуваються у всій організації

Висновки. Інноваційні зміни дозволяють забезпечувати фундаментальний розвиток авіапідприємства. Процес інноваційних змін в авіапідприємстві характеризується закономірними складнощами. Запропонована оцінка сімох аспектів інноваційної діяльності дозволяє краще спланувати та здійснити інноваційні стратегії авіапідприємства. Актуальним питанням для подальших досліджень є також первинний процес генерації креативного рішення.

ЛІТЕРАТУРА

1. Кулаев Ю.Ф., Щелкунов В.И. Экономика гражданской авиации Украины. [Текст] / Ю.Ф. Кулаев., В.И. Щелкунов – К.:Феникс, 2010. – 736с.
2. Сич Є.М. Ільчук В.П. Економіко-управлінські аспекти інноваційного розвитку залізничного транспорту [Текст] // Проблеми системного походу в економіці: Сб. науч. тр., выпуск № 4. - К.: КМУГА, 2000. - С.45 – 47
3. Джейкобс В.Р. Стратегические перемены в реальном времени: Эффективное внедрение метода стратегических перемен – путь к успеху. [Текст] / Роберт В. Джейкобс. – Днепропетровск: Баланс-Клуб, 2004. – 408с.
4. Стадник В.В. Економіка і організація інноваційної діяльності. [Текст] / В.В. Стадник, М.А.— К.: Видавничий центр "Академія", 2005. — 400с.
5. Бушуев С.Д. Динамическое лидерство в управлении проектами [Текст]/ С.Д.Бушуев, В.В. Морозов— К.: Українська асоціація управління проектами, Видавничий дім «Деловая Украина», 2000. – 312 с.
6. Хулей Г., Сондерс Д., Пирси Н. Маркетинговая стратегия и конкурентное позиционирование [Текст] / Грэм Хулей, Джон Сондерс, Найджел Пирси. - Днепропетровск: Баланс Бизнес Букс, 2005. – 800с.
7. Камерон. К., Куинн Р. Диагностика и изменение организационной культуры [Текст] / Пер. с англ. ред. И.А. Андреевой. – СПб.: Питер, 2001. – 320 с.
8. Голдман М.А. Менеджмент и устойчивость экономической рост [Текст] / М.А. Голдман //Пробл. теории и практики упр.. - 2001. - №.: 4. - С.93-96.

УДК 65.012.8:656.71

О.М. Ложачевська
А.С. Ложачевська

МЕТОДИЧНІ ПІДХОДИ ЩОДО ВИЗНАЧЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ АВІАЦІЙНОЇ БЕЗПЕКИ

Обґрунтовано методичні підходи щодо оцінки ефективності авіаційної безпеки з використанням порівняльно-вартісного аналізу. Охарактеризовано показники ефективності авіаційної безпеки.

Ключові слова: авіаційна безпека, ефективність.

Обоснованы методические подходы оценки эффективности авиационной безопасности с использованием сравнительно-стоимостного анализа. Охарактеризованы показатели эффективности авиационной безопасности.

Ключевые слова: авиационная безопасность, эффективность.

Methodical approach to evaluating the effectiveness of aviation security. using a comparative cost analysis. Characterize the performance of aviation security.

Key words: aviation security, the effectiveness.

Постановка проблеми. Авіаційна галузь — один з найвиразніших прикладів існуючих небезпек життєдіяльності людини, їх джерел і чинників. Специфіка авіаційної галузі суттєво розмежує поняття економічної безпеки. Окремо розглядається економічна безпека як безпека підприємницької діяльності (корпоративна безпека), головними завданнями якої постають